

תפ"ח (ירושלים) 37193-03-23 - מדינת ישראל נ' אריאל לביא ע"י

תפ"ח (ירושלים) 37193-03-23 - מדינת ישראל נ' אריאל לביא ע"י מחוזי ירושלים

תפ"ח (ירושלים) 37193-03-23

מדינת ישראל

נגד

אריאל לביא ע"י

ב"כ עו"ד רועי פוליטי

בית המשפט המחוזי בירושלים

[13.11.2024]

כבוד השופטים ח' מאק-קלמנוביץ, מ' ליפשיץ-פריבס, א/ סלע

ע"י ב"כ עו"ד ג'ני אבני

גזר דין

השופט ח' מאק-קלמנוביץ:

1. הנאשם, יליד 1999, הודה והורשע ביום 9.6.24, בהסדר טיעון שלא כלל הסכמה בעניין העונש, בכתב אישום מתוקן שייחס לו עבירה של חבלה מחמירה לפי סעיף 329(א)(1) לחוק העונשין תשל"ז-1977 (להלן: החוק; חוק העונשין). על פי עובדות כתב האישום המתוקן, ביום 10.3.23 בשעות הצהריים הגיעו שוטר ושוטרת לבית אמו של הנאשם בירושלים, בעקבות דיווח במוקד 100 על כך שהנאשם משליך חפצים וגורם נזקים. היא ביקשה להוציא את הנאשם מהבית, והנאשם הסתגר בחדרו וסירב לצאת ממנו. במשך כחצי שעה השוטר ניסה לשכנע את הנאשם לצאת מהחדר, ואף הזמין כוחות מד"א וכיבוי אש לסיוע, אך הנאשם עמד בסירובו. בשלב כלשהו התקרב השוטר לעבר הנאשם שישב על כיסא בחדר. בתגובה הרים הנאשם כיסוי בד שקישט את הקיר, והוציא מתוך חור שהיה מוסתר בקיר סכין חדה שאורך להבה 10 ס"מ. הנאשם דקר את השוטר מתחת לעצם הבריא בסמוך לחזהו השמאלי, וכן גרם לנאשם שני חתכים נוספים בזרועותיו סמוך לכתפיים, עד שהשוטר הצליח לתפוס את ידיו של הנאשם. השוטר קרא לנאשם להשליך את הסכין מידו, אולם הנאשם סירב ורק לאחר למעלה מדקה בה השוטר החזיק בו כשהוא (השוטר) פצוע וקורא לעזרה, השליך הנאשם את הסכין מידו. כתוצאה ממעשיו של הנאשם נגרם לשוטר פצע חודר שהגיע לחלל בית החזה סמוך לעורק הראשי ולווריד, בעומק העולה על 6 ס"מ, וכן נגרמו לו שני פצעי דקירה שטחיים בזרועות העליונות. השוטר נזקק לטיפול רפואי ולאשפוז בבית חולים.

ראיות לעניין העונש

2. המאשימה הגישה כראיה לעונש תיעוד מצולם של האירוע ממצלמת הגוף של השוטר. מטעם הנאשם הוגשו מסמכים רפואיים. בנוסף נשמעה ביום 18.9.24 עדותה של אחות הנאשם וביום 13.10.24 עדות אמו של הנאשם.

3. אחותו של הנאשם אדווה לביא מתגוררת כיום בארה"ב. היא תיארה את סביבת חייו של הנאשם מילדותו ועד היום. לדבריה הוריה התגרשו והנאשם גדל באווירה מתוחה מאד. אביו הטיל ספק בכך שהנאשם הוא אכן בנו, הוא שנא את הנאשם והיה משפיל אותו ומתעלל בו, פיזית ונפשית, מכה אותו ותוקף אותו באופן קשה על בסיס קבוע. גם אחיו של הנאשם נהג לתקוף אותו, כך שהנאשם גדל כשהוא סובל באופן תדיר מאלימות קשה. לדברי האחות, הנאשם התקשה להשתלב בבית הספר, אולם הוריו סירבו להעביר אותו למסגרת מתאימה והוא סבל מבריונות והתעללות גם בבית הספר. העדה תיארה אירועים ומקרים מכמירי לב של התעללות בנאשם. לדבריה, מאז כיתה י' עברה המשמורת על הנאשם לאמו. בתקופה זו הפסיק הנאשם ללכת לבית הספר, והיה מסתגר תקופות ארוכות בחדרו מבלי לצאת ממנו. הוא לבש בגדים שחורים בלבד, היה מקבל את האוכל לחדר ועושה את צרכיו בבקבוק. הוא העסיק את עצמו במשחקים ובלימודים במחשב. אחותו של הנאשם הוסיפה וסיפרה כי הנאשם הותקף מינית על ידי זוג פדופילים שפגש, אך נמנע מלספר זאת להוריו או לקבל טיפול. עוד סיפרה כי בשנים האחרונות הנאשם החל להאמין בגלגולי נשמות, בשדים ובשטן. הוא לא יצא מהבית, לא יצר קשרים חברתיים כלשהם ולא יכול היה לשאת מגע עם אנשים. הוריו סירבו לאפשר לו קבלת עזרה מקצועית, מצבו הידרדר והוא שיווע לעזרה שאותה לא קיבל. בתקופות שונות בחייו הנאשם אף ניסה להתאבד. הוא אושפז לפחות 10 פעמים בבתי חולים לחולי נפש, אולם לדברי האחות אמה, שאף היא חולה פיזית ונפשית, שחררה את הנאשם ולא ידעה לטפל בו.

אחותו של הנאשם הדגישה כי על אף האלימות הרבה בסביבתו, הנאשם לא היה אלים ומעולם לא תקף ולא פגע באדם אחר. הוא אינו מסוכן לסביבתו ואינו זקוק לאשפוז למשך כל חייו, אולם הוא זקוק לעזרה. העדה ציינה כי גם בכלא הנאשם אינו מקבל טיפול למצבו והוא נתון לבריונות מצד אסירים אחרים.

4. אמו של הנאשם שרון ונטורה סיפרה אף היא על ילדותו של הנאשם. לדבריה הנאשם נולד כ"ילד מריבה" להורים מתגרשים וסבל מניכור הורי. אחיו הגדול של הנאשם היה מעורב בעבירות של סחר בסמים, ולטענתה חבריו של האח פגעו בנאשם ותקפו אותו. האם הוסיפה כי הנאשם עבר מספר אבחונים על ידי מומחים, ועבר אונס בבית החולים כפר שאול. לדבריה הנאשם נפלט מבית הספר ושלחו מורים ללמד אותו. הוא למד בבית וסיים בגרות חלקית. האם ציינה כי הנאשם אינו אלים, הוא לא עשה דבר רע ואינו פוגע באיש, אך פגע בשוטר לאחר ש"קפצו" עליו 19 איש. היא הדגישה כי "כואב לה" על השוטר שהותקף. אם הנאשם כינתה את השוטר "איש מקסים" וציינה כי פנה אליה בכינוי "אמא", והיא כמהה לחזור לאחור ולחבק אותו.

תיעוד רפואי - פסיכיאטרי

5. המסמכים הרפואיים שהוגשו כוללים רישיון להחזקה ושימוש בסמים מסוכנים בתקופות שונות, וכן חוות דעת פסיכיאטרית ומספר סיכומי אשפוזים פסיכיאטריים.

בחוות הדעת הפסיכיאטרית מיום 27.3.27 שערך ד"ר יעקב נחמקין, והוגשה לבית המשפט בתיק זה, צוין כי הנאשם עבר ככל הנראה התעללות פיזית, נפשית וכנראה גם מינית, והוא אובחן כסובל מהפרעת דחק בתר חבלתית. במקרים בהם התקבל לאשפוז בעקבות חשד למצבים פסיכויים, הסימנים התפוגגו במהירות עם הפסקת השימוש בסמים וטיפול תרופתי בנוגדי פסיכזה. במהלך אשפוזו של הנאשם במחלקה היו מספר אירועים של התנהגות תוקפנית ואף אלימה כלפי הסובבים, אולם עורך חוות הדעת התרשם כי אין מדובר בהווה פסיכוטית אלא בביטוי להפרעות התנהגות המתאימות לבעל הפרעת אישיות לא יציבה רגשית, הפרעות התנהגותיות כתוצאה משימוש בסמים וביטויים של הפרעת דחק בתר חבלתית. נקבע כי הנאשם אינו סובל ממחלת נפש לפי הגדרות משפטיות, הוא אחראי למעשיו וכשיר לעמוד לדין.

6. בסיכום אשפוז מיום 11.1.23 במרכז הירושלמי לבריאות הנפש נכתב כי הנאשם מוכר למערכת כסובל מסכיזופרניה ושימוש מסיבי בקנאביס, הוא הובא למיון בליווי שוטרים בניידת מד"א בעקבות התנהגות אלימה בביתו. הוא שוחרר בהמלצה להפחתת השימוש בקנאביס ולהמשיך בטיפול תרופתי.
- בסיכום אשפוז מיום 2.11.22 במרכז הירושלמי לבריאות הנפש קיימת אבחנה דומה, צוין כי הנאשם הובא למיון על ידי מד"א בהסכמתו לאחר שהתפרץ על אמו וגרם נזק לרכוש, וכי אמו סיפרה שאינו נוטל את תרופותיו. סוכם על שחרורו למעקב סוציאלי עם גיבוי פסיכיאטרי.
- התקבלו מסמכים דומים המצביעים על אשפוזים של הנאשם בתאריכים 18.8.22, 15.7.22. כמו כן הוגשו מסמכים רפואיים נוספים: דו"ח מד"א מיום 6.8.20 על פניה בעקבות נסיון אובדני, מסמך קבלה לבית חולים שערי צדק מיום 6.8.20 בעקבות נסיונות אובדניים, שלאחריו הועבר הנאשם להמשך טיפול בבית חולים איתנים, מכתב שחרור מבית החולים שערי צדק ביום 23.7.20 בשל בעיה רפואית שאינה פסיכיאטרית, סיכום אשפוז מיום 11.2.20 מהמרכז הירושלמי לבריאות הנפש, בעקבות החמרה דיכאנית ומחשבות אובדניות על רקע תסמונת פוסט טראומטית. הנאשם אושפז במחלקה סגורה ובהמשך עבר למחלקה פתוחה.
- יצוין כי באנמנזות המופיעות במסמכים הרפואיים השונים קיים תיעוד לתלונות על התעללות בילדותו של הנאשם על ידי אביו, טראומה מינית, נשירה מבית הספר בגיל צעיר, התבודדות, שימוש תדיר בסמים, טראומה מורכבת ונסיונות אובדניים חוזרים.
- תסקיר שירות המבחן
7. מהתסקיר שהוגש בעניינו של הנאשם עולה כי הוא נשר מלימודיו בגיל 16, נמנע מאינטראקציות חברתיות, מעביר את רוב זמנו במשחקי מחשב ותופס את חבריו הוירטואליים כסביבתו החברתית. הנאשם מסר כי אחיו נהג נגדו באלימות קשה והתעללות מתמשכת, הוא סובל מפוסט טראומה מורכבת וחרדה חברתית, והוכר ע"י ביטוח לאומי כבעל 100% נכות. הוא צורך קנביס ברשיון מגיל 20.
- בתסקיר צוין כי לנאשם אין הרשעות קודמות, אולם הוגשו נגדו 4 כתבי אישום בגין עבירות סמים, רכוש ואלימות. בתקופת מעצרו הנאשם לא השתלב בטיפול בתחום ההתמכרויות מאחר שאינו בעל כוחות לכך, אולם הוא משתתף ומשתף פעולה בקבוצה אחרת, וניכר שיפור במצבו. קצינת המבחן התרשמה כי קיים קושי ניכר מצד הנאשם בביטוי ובתקשורת, וכן חוסר הפנמה של מצבו. אמו יצרה קשר עם קצינת המבחן וניכר היה כי היא מגוננת על הנאשם, משליכה את קשייו והתנהגותו על אחיו הגדול ומתקשה לזהות את כלל הקשיים שהנאשם מתמודד עמם.
- בהתייחס לעבירה טען הנאשם כי כאשר הגיעו השוטרים חווה התקף חרדה ושלף את הסכין שהטמין בחדרו להגנה עצמית, לנוכח התעללות אחיו בעבר.
8. קצינת המבחן סבורה כי הנאשם מאובחן כסובל מפוסט טראומה מורכבת וחרדה חברתית, ונמצא על רצף השימוש לרעה באלכוהול ובסמים. הוא סבל אלימות פיזית ומינית במשפחת המוצא מגיל צעיר, וחסר דמויות הוריות מיטיבות ובטוחות. טרם מעצרו הנאשם לא הקפיד על מעקב פסיכיאטרי קבוע ולא נטל תרופות כנדרש. החוסר בגורמי תמיכה, לצד דינמיקה משפחתית מורכבת, מובילים לרגרסיה בתפקודו, במצבו הנפשי וביכולת הוויסות העצמי, מה שמגביר חיכוכים והסלמה בתגובותיו האלימות והפוגעניות. יחד עם זאת, הנאשם קיבל אחריות לביצוע העבירה, הביע חרטה על ביצועה, הבין את הפגיעה בשוטר והצר על כך. הוא מבטא שאיפות להימנע מביצוע עבירות ומשתף פעולה בהליכי הטיפול בשב"ס. רמת הסיכון הנשקפת מהנאשם הוערכה כגבוהה, וחומרת העבירות העלולות להישנות היא גבוהה.

על פי המלצת קצינת המבחן, הנאשם זקוק למסגרת כוללנית אשר תיתן מענה לצרכיו הנפשיים המורכבים, אולם השתלבות במסגרת כזו מחייבת בשלות, ולו מינימלית, והכרה בצרכים ובנזקקות. גם מסגרת ברורה ויציבה בין כותלי הכלא עשויה להוות עבורו גורם יציב ותומך. מאחר שבמצב הנוכחי אין מסגרת בקהילה העשויה להפחית את רמת הסיכון, לא ניתנה המלצה טיפולית, אולם הומלץ לשלב את הנאשם בטיפול במסגרת שב"ס כהכנה ליציאתו לקהילה, וכן לסייע לו במיצוי זכויותיו ובקבלת סל שיקום מהביטוח הלאומי. בנוסף הומלץ על ענישה הרתעתית.

המתלון ותסקיר נפגע העבירה

9. ההתייחסות לתסקיר נפגע העבירה תהיה מצומצמת במידת מה בשל צנעת הפרט של המתלון. המתלון שירת כשוטר סיור והגיע לביתו של הנאשם בעקבות קריאה. הוא כבן 25, ממוצא דרוזי, מתגורר בכפר בצפון הארץ. שירת ארבע שנים כשוטר סיור, ובעקבות האירוע שובץ בתפקיד משרדי בצפון. קודם לכן שירת בצה"ל כחייל קרבי בגולני, והשלים לימודי תעודה כמדריך כושר גופני. בעת שירותו במשטרה עבד גם כמדריך כושר. לדבריו הוא ראה את עבודתו במשטרה כשליחות, וכאפשרות מימוש יכולותיו השונות והפוטנציאל שבו.

בהתייחס לאירוע התקיפה תיאר המתלון כי לא קדם לו עימות אלא שיח רגוע, והוא לא העלה בדעתו אפשרות שייפגע. הוא תיאר חוויה קשה של אימת מוות. כתוצאה מהתקיפה נגרמו לו פצע חודר שהגיע לחלל בית החזה סמוך לעורק הראשי בעומק העולה על 6 ס"מ, וכן שני פצעי דקירה בזרועותיו. הוא אושפז למשך 7 ימים. בעקבות הפגיעה חווה המתלון תסמינים פוסט טראומטיים, הוא נטה להתבודדות והסתגרות, איבד את שמחת החיים, סבל מהתפרצויות זעם ומהידרדרות במצבו הנפשי באופן שנוזקק לטיפול. באשר לפגיעה הגופנית, המתלון ראה בשלמות הגוף והכח הפיזי ערך בו השקיע ואותו טיפח במשך השנים. הוא הגיש מועמדות להתחרות בתחרות של פיתוח גוף בארץ ובחו"ל, והיה מועמד להשתתף בהן בחודש מאי 2023. לדבריו, במשך חודשים ארוכים התנהל לפי תכנית תזונה ואימונים מיוחדת. כתוצאה מהפגיעה, הצלקות והנזקים שנגרמו לשרירים, חלומו להתקדם בתחום פיתוח הגוף התפוגג. עורכת התסקיר ציינה כי למתלון נגרמו פגיעה בדימויו העצמי, בזהות העצמית והמקצועית, בצד כאב ואי נוחות. במשך כשנה וחודשיים הוא לא חזר לעבודתו במשטרה. הוא תיאר כי חייו נחצו לשניים בעקבות הפגיעה, הוא חווה צמצום בקשים המשפחתיים והחברתיים ונטה להימנע מעיסוקים שונים. לנוכח תמונת הנזק החמורה, וכמסר של הכרה משפטית וחברתית בפגיעה במתלון ובאחריותו של הנאשם, המליצה קצינת המבחן על פיצוי כספי משמעותי עבור המתלון.

10. כאמור, המאשימה הגישה כראיה את סרטון מצלמת הגוף של המתלון המתעד את האירוע. מצפיה בסרטון לא ניתן שלא להתרשם מתפקודו החיובי, ואולי אף יוצא הדופן, של המתלון. הוא ניהל את האירוע באופן סמכותי ומקצועי, ועם זאת התייחס אל המתלון ברגישות רבה והפגין כלפיו אמפתיה. על אף הסיטואציה המתוחה, ריבוי הנוכחים ומורכבות האירוע, השוטר שמר על קור רוח ועל יחס מכבד כלפי הנאשם. אין מדובר באירוע של הסלמת אלימות שהידרדרה לכדי דקירה, ועד לרגע שליפת הסכין והדקירה על ידי הנאשם, לא היה כל שימוש בכח ואף לא ב אלימות מילולית. ואכן, גם אמו של הנאשם ואף הנאשם עצמו ציינו בדבריהם כי אין להם כל טענה כלפי המתלון, והביעו את צערם על הנזק שנגרם לו.

טיעוני הצדדים

11. ב"כ המאשימה ציינה כי לנאשם אין הרשעות קודמות, אולם תלויים ועומדים נגדו 5 כתבי אישום, כנראה במסגרת צירוף תיקים, וכן כתב אישום נוסף בעבירה של תקיפת שוטר. היא טענה כי מדובר באירוע חריג בחומרתו, בשל הפער בין התנהגות השוטר ממנה ניתן להתרשם בסרטון, לבין החלטת הנאשם לדקור אותו והפגיעה הקשה שנגרמה לשוטר. ב"כ המאשימה הדגישה כי הנאשם נמצא אחראי למעשיו וכשיר לעמוד לדין. לדבריה, מחוות הדעת הפסיכיאטרית בעניינו של הנאשם עולה כי הוא סבל מפוסט טראומה קשה וצרך כמויות גדולות של סמים, שגרמו לנשירה מבית הספר, התפרצויות זעם ואירועים פסיכויים. אמו של הנאשם דיווחה על פגיעה ברכוש וחשש שיפגע בה, והנאשם הסביר כי פעל בשל פחד שיילקח לבי חולים פסיכיאטרי. גם בזמן אשפוזו בבית החולים שער מנשה דווחו אירועי אלימות, והנאשם הועמד לדין גם על תקיפת סוהר בזמן מעצרו. המסוכנות הנשקפת מהנאשם היא, איפוא, לטענתה, כללית ולא נקודתית. הומלץ לנאשם להפסיק את צריכת הקנביס, והוא התנגד לכך.
- לטענת המאשימה לא מתקיימים במקרה זה התנאים של קרבה לסייג של אי שפיות הדעת, שכן הנאשם לא התקשה להימנע מעשיית המעשה והבין היטב את תוצאות מעשיו. לפיכך מצבו הנפשי של הנאשם אינו משפיע על מתחם הענישה וצריך לקבל ביטוי בתוך המתחם בלבד.
12. ב"כ המאשימה ציינה את הערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה ממעשיו של הנאשם - שלמות הגוף והנפש, הביטחון האישי וסדרי השלטון, כאשר רמת הפגיעה בערכים גבוהה. הפגיעה הפיזית שנגרמה לשוטר משמעותית, והצריכה אישפוז במשך שבעה ימים. בהיבט הנפשי נגרמו לשוטר פגיעות קשות עוד יותר, כמפורט בתסקיר נפגע העבירה. השוטר חזר לאחרונה לשירות במשטרה, אולם הוא משרת כיום בתפקיד משרדי שאינו הולם את יכולותיו.
- ב"כ המאשימה הפנתה לפסיקה, אשר תידון להלן, וביקשה לקבוע מתחם ענישה הכולל מאסר לתקופה שבין 6-10 שנים, מאסר על תנאי ופיצוי כספי.
- באשר לשיקולי הענישה במסגרת המתחם, ציינה ב"כ המאשימה כי הנאשם ללא עבר פלילי, הוא הודה בכתב אישום מתוקן לאחר שהעבירה המקורית של נסיון רצח הומרה בעבירה חמורה פחות של חבלה בכוונה מחמירה. לטענתה התסקיר שהוגש מצביע על סיכון משמעותי להישנות עבירות דומות בעתיד. הנאשם משתף פעולה בטיפול בשב"ס, אולם לשירות המבחן אין המלצה טיפולית בעניינו. היא ביקשה שלא לייחס משקל למצבו הנפשי של הנאשם, בשל חומרת העבירה והצורך בהרתעת היחיד והרבים, והוסיפה כי לא הוצגו ראיות התומכות בעדות אחרות של הנאשם, וכי נסיבות חייו הקשות אינן מפחיתות את מסוכנותו אלא ההיפך מכך.
- המאשימה ביקשה להטיל על הנאשם עונש של 7 שנות מאסר, מאסר על תנאי ופיצוי בסך 75,000. בהתאם להסכמה בין הצדדים, סכום של 30,000 ₪ הופקד כבר והועבר לשוטר הנפגע.
13. ב"כ הנאשם טען כי מצבו הנפשי של הנאשם לא אובחן וקיימות חוות דעת שונות לגביו, אך מכל מקום המצב המשפחתי הגביר את קשייו. אביו של הנאשם התנכר לו וטען שאינו בנו, הנאשם סבל מאלימות קשה ויום יומית מצד האב, אחיו הגדול היה שותף למעשי האלימות נגדו, וזו הסיבה, כך נטען, להימצאותו של הסכין במחבוא בקיר בחדרו. אמו של הנאשם אוהבת אותו, מגוננת, תומכת ונלחמת עבורו, אולם כפי שניתן היה להתרשם, גם היא אינה מאוזנת. האם סובלת ממחשבות עם גוון פרנואידי ועסוקה ב"מלחמות" נגד כל סביבתה. הנאשם סבל מהתעללות קשה גם בבית הספר. ונפגע מספר פגיעות מיניות. הוא נרתע מאינטראקציות אישיות ומגיע לאשפוזים פסיכיאטריים חוזרים. הסיניגור הוסיף כי שימוש של הנאשם בסמים גרם נזק בשל התוויית הנגד לתרופות הפסיכיאטריות, ואף גרם להזנחה בנטילת התרופות, ובכך נגרם נזק נוסף. לטענת הסיניגור גם אם אין אבחנה ברורה לגבי הנאשם, האבחנה של PTHD חוזרת בכל חוות הדעת, ובנסיבות העניין מתקיימות הנסיבות שבסעיף 49ט(6) - 49ט(9) לחוק העונשין.

בהתייחס לתיקים הפתוחים נגד הנאשם טען הסניגור כי מדובר בעבירות פעוטות, התפרצויות של הנאשם כלפי אמו, שימוש בסמים וכדומה.

14. בהתייחס לאירוע נשוא כתב האישום הדגיש הסניגור כי לא היה מדובר בנסיון לעצור את הנאשם אלא בנסיון לפנותו לצורך קבלת טיפול. הוא ציין כי השוטר התנהג באופן ראוי המהווה מקור גאווה למשטרה. הוא תקשר עם הנאשם בעדינות והתקדם צעד אחר צעד, ובוודאי שלא היה צריך להיפגע. מאידך, מבחינת הנאשם, השוטר פרץ את "חומות" הדלת והספה שבה חסם הנאשם את הכניסה לחדר, ולאחר מכן הניח את ידו על הנאשם. הנאשם התפרץ בשל הדחף להרחיק כל מי שנוגע בו, לאחר שנגיעת השוטר בו נתפסה על ידו כאיום. אולם מיד כשהבין את משמעות האירוע הוא קרא לעזרה והביע צער. הוא לא ניסה לברוח מהמקום. הסניגור הוסיף וטען כי הנאשם החזיק סכין בחדרו כדי להגן על עצמו, וכי הנאשם דקר את השוטר רק פעם אחת, ובנוסף גרם לו שני חתכים שאינם דקירות. לעניין מתחם הענישה, הסניגור הפנה למספר פסקי דין וטען כי המתחם נע בין 2.5-6 שנות מאסר, וכי יש למקם את הנאשם בתחתית המתחם.

הנאשם עצמו אמר כי השוטר ניסה לעזור לו אך הוא לא הבין את הסיטואציה, וכי הוא מבקש סליחה מהשוטר. מתחם העונש ההולם

15. אין צורך להכביר מילים אודות הפגיעה החברתית והגינני החברתי שיש לייחס למעשיו של הנאשם. הנאשם פגע פגיעה קשה בשלמות גופו של המתלונן, ובנוסף פגע בערך של שלטון החוק והסדר ובחובה לציית לסדרים החברתיים. בית המשפט עמד פעמים רבות מספור על החומרה שבעבירות אלימות ככלל, ובפרט בשימוש בסכין ובנשק קר, ובפתרון סכסוכים בכח הזרוע (ראו, לדוגמא, ע"פ 8900/21 מחאג'נה נ' מדינת ישראל (14.8.22); ע"פ 9184/06 מדינת ישראל נ' כהן (19.9.07) פסקה 17; ע"פ 941/13 פרץ נ' מדינת ישראל (26.11.13) פסקה 20; ע"פ 8274/13 מדינת ישראל נ' ראס (12.6.14) פסקה 30, וראו גם בפסקי הדין המפורטים להלן). הדברים יפים במיוחד בעניינו, כשמדובר באלימות שהופעלה נגד שוטר שהגיע לבית הנאשם במסגרת מילוי תפקידו, וכל מטרתו היתה להוציא את הנאשם על מנת להעניק לו טיפול רפואי. הענישה הנוהגת

16. ב"כ המאשימה הפנתה למספר פסקי דין:

· ע"פ 4283/22 אושייר באחיט נ' מדינת ישראל (1.12.22) - המערער הורשע בחבלה בכוונה מחמירה ואיומים. לאחר שכעס על טיפול רפואי שקיבל בבית חולים וכלל כריתה של ידו, המערער הצטייד בסכין ארוכה ונכנס לבית החולים בניגוד להוראות המאבטח. הוא דקר דקירה עמוקה את אחת האחיות במחלקה, והניח את הסכין רק לאחר שהמאבטח ירה לרצפה. לנפגעת נגרמו פגיעות רבות וקשות בבטנה, היא עברה שני ניתוחים וכריתה של המעי הדק, והיתה מורדמת ומונשמת תקופה ממושכת. נקבע מתחם בין 7-12 שנות מאסר, ועל המערער נגזרו 8 שנות מאסר, מאסר על תנאי ופיצוי בסכום של 110,000 ₪. ערעורו נדחה.

- ע"פ 1259/19 אלברט גוטיז'ב נ' מדינת ישראל (11.1.21) - המערער הורשע בחבלה בכוונה מחמירה, תקיפת בת זוג והדחה בחקירה, כאשר לאחר קטטה שהתפתחה בביתו דקר את המתלונן בסכין דקירות רבות ועמוקות בפלג גופו העליון, באופן שהצריך ניתוח מורכב ותקופת אשפוז ממושכת, וגרם למתלונן שיתוק בפלג גופו העליון ועוד פגיעות וחבורות קשות. כאשר בת זוגו של המתלונן ביקשה שיחדל, סטר לה פעמיים ואיים שיחתוך אותה אם תספר למשטרה על אשר ארע. הוא נדון ל-8 שנות מאסר, וערעורו על ההרשעה ועל גזר הדין נדחה.
- ע"פ 8/16 אברהם חרירי נ' מדינת ישראל (16.8.16) - המערערים הורשעו בחבלה בכוונה מחמירה ופציעה בנסיבות מחמירות, כאשר נפגשו עם המתלונן שעמו היה להם סכסוך קודם, ודקרו אותו בסכין דקירות רבות, שגרמו בין היתר לפצעי דקירה רבים, קרע בכליה ונקב בריאה. כמו כן דקרו מקורב למתלונן שניסה לסייע לו, וגרמו לו שני פצעי דקירה. מערער 2 היה המבצע העיקרי ומערער 1 סייע לו. בנוסף הורשעו שני המערערים בתקיפת שוטר בנסיבות מחמירות, פציעה, שיבוש הליכי משפט ואיומים, באירוע של נסיון למנוע את מעצרם תוך תקיפת השוטרים המעורבים. באישום הראשון, עבירות הדקירה והפציעה, נקבע מתחם של 5-10 שנות מאסר למבצע העיקרי ומתחם של 2.5-5 שנות מאסר למסייע. באישום השני של ההתנגדות למעצר נקבע מתחם בין 8-15 חודשי מאסר. על מערער 2 הוטלו 36 חודשי מאסר בפועל, ועל מערער 1, המבצע העיקרי, הוטלו 78 חודשי מאסר. ערעוריהם נדחו.
- ע"פ 2988/14 מדינת ישראל נ' פלוני (26.1.15) - המשיב הורשע בחבלה בכוונה מחמירה, כאשר במהלך קטטה בין בניו שתי משפחות הגיע למקום כשהוא נושא סכין גדולה, ודקר את המתלונן דקירה עמוקה בבטנו. למתלונן נגרמו חבלות חמורות, בין היתר פגיעות פנימיות ודימום מסיבי בחלל הבטן. המתלונן נזקק לפתיחת חזה, עיסוי לב פתוח ופתיחת בטן לצורך ניתוח וטיפול בדימום ובחבלות. בבית המשפט המחוזי הושתו על המשיב 48 חודשי מאסר בפועל, ובערעור הוחמר העונש ל-6 שנות מאסר ועונשים נלווים.
- ע"פ 7100/13 חוסיין סגלטיצי נ' מדינת ישראל (29.1.15) - המערער הורשע בחבלה בכוונה מחמירה בכך שדקר את בת זוגו בסכין מטבח שתי דקירות לאחר שהודיעה לו על רצונה להיפרד ממנו. פצע הדקירה חתך את הקיבה וכלי דם גדולים והמתלוננת אושפזה ועברה שני ניתוחים. בבית המשפט המחוזי נקבע מתחם של 10-15 שנות מאסר ועל המערער הושתו 13 חודשי מאסר. בפסק הדין בערעור נקבע כי העונש נמצא ברף הגבוה, תוך השוואה לשורה של פסקי דין הדנים בדקירת בת זוג בנסיבות דומות. בהתחשב בנסיבותיו האישיות של המערער (שאינו נסיבות חריגות במיוחד) הועמד עונשו של המערער על 11.5 שנות מאסר בפועל.
17. גם הסניגור הפנה לפסקי דין:
- ע"פ 7069/20 יוסף אבו חדיר נ' מדינת ישראל (11.2.21) - המערער נדון ל-40 חודשי מאסר בפועל לאחר שהורשע בחבלה בכוונה מחמירה, נשיאת נשק וירי מנשק חם. מדובר בירי במארב מתוכנן, על ידי מספר מעורבים שגרם למתלונן מספר פצעי ירי, ביניהם פציעה בחזה בסמוך לאבי העורקים. ערעורו נדחה.
- ע"פ 9700/16 מדינת ישראל נ' סאמי גד (21.5.17) - המשיב הורשע בחבלה בכוונה מחמירה, כאשר בעקבות חילופי דברים בין שכנים דקר את המתלונן בפלג גופו העליון, בבית החזה, וגרם לו חתך גדול בעומק שהגיע עד הצלעות. המתלונן נותח ואושפז למשך 6 ימים. נקבע מתחם ענישה בין 6 חודשים לבין 5 שנים של מאסר בפועל, ועל המשיב הוטלו 9 חודשי מאסר. בערעור הוחמר העונש ל-18 חודשים.
- ת"פ ח (חיפה) 28466-11-22 מדינת ישראל נ' עאדל פדילה (20.2.24) - על רקע סכסוך משפחתי שהתעורר, הנאשם דקר את המתלונן בחזהו דקירה עמוקה בחפץ חד, וגרם לו פצע דקירה בבית החזה, חיתוך שני כלי דם, שבר בצלע, דימום, פגיעה בריאה ועוד. המתלונן הורדם והונשם והיה מאושפז תקופה משמעותית. נקבע מתחם בין 4.5 ל-8 שנות מאסר בפועל, והנאשם נדון ל-72 חודשי מאסר ועונשים נלווים.
- ת"פ (מחוזי חיפה) 43432-07-22 מדינת ישראל נ' סאמי מסארווה (15.7.24) - במהלך ויכוח הנאשם תקף את ארוסתו ואת הוריו. כשהגיעו שוטרים הוא ברח מהם, נטל סכין ודקר את ארוסתו בבטנה ובידה. לאחר מכן השתולל כשהוא אוחז בסכין, ובהמשך דקר שוטר בגבו. שוטר נוסף הפעיל לעבר הנאשם אקדח טיזר, והנאשם דקר גם אותו בסכין בצווארו. לשלושת הנפגעים נגרמו חבלות משמעותיות, והארוסה ואחד השוטרים נזקקו לאשפוז. הנאשם צירף תיק נוסף של תקיפת בת זוג. בגין כל אלה נדון הנאשם ל-6 שנות מאסר בפועל ועונשים נלווים.
- ת"פ (מחוזי חיפה) 28844-03-22 מדינת ישראל נ' אברהם עמאש (14.2.24) - שם נגזר עונש של 5 שנות מאסר בגין פגיעה שנגרמה כתוצאה מירי מכוון ומתוכנן בת מקלע.
- ת"פ (מחוזי ים) 33661-08-19 מדינת ישראל נ' עבד אלגואר נאסר (10.1.22) - הנאשם הודה בחבלה בכוונה מחמירה והחזקת סכין, כאשר על רקע סכסוך יזם פגישה עם המתלונן ברכבו, תקף אותו ולאחר מכן דקר אותו מספר דקירות בסכין. למתלונן נגרמו מספר חתכים גדולים ועמוקים והוא נזקק לאשפוז וטיפולים שונים כולל תפרים. נקבע מתחם בין 4-8 שנות מאסר, והנאשם נדון ל-6.5 שנות מאסר ועונשים נלווים.

· ת"פ (מחוזי י-ם) 48443-09-13 מדינת ישראל נ' יוסף זהדה (29.6.15) הנאשמים הורשעו בחבלה בכוונה מחמירה ונאשם 1 גם בנסיון להדחה בחקירה, ונדונו לעונשי של 6 ו-6.5 שנות מאסר. מדובר בנסיבות חמורות משמעותיות מהנסיבות בעניינו, של התארגנות מראש לתקיפת אדם במטרה למנוע ממנו להעיד, כשהנפגע נכבל על ידו, הוכה בראשו באמצעות אבן ונגרמו לו פגיעות חמורות ארוכות טווח.

18. מעיון בפסקי הדין הללו עולה כי פסקי הדין אליהם הפנתה המאשימה, וחלק מפסיקת הסניגור, דנים בנסיבות חמורות באופן ניכר מנסיבות האירוע הנדון כאן, וזאת עוד טרם שבאנו לדון בנסיבותיו המיוחדות של הנאשם שבפנינו. חלק מפסקי הדין כוללים תכנון מוקדם, באחרים נסיבות מחמירות אחרות כגון תקיפת בת זוג. בחלק מהמקרים מדובר ביותר מאירוע אחד, ברובם הגדול מדובר במספר דקירות, לעיתים רבות. במקרים השונים נגרמו לנפגעים נזקים רפואיים חמורים, עד כדי שיתוק פלג גוף, כריתת איברים, ניתוחים גדולים וכדומה. עונשים בטווח הענישה שהמאשימה עותרת לו הוטלו בדרך כלל באותן נסיבות חמורות.

בעניינו, מדובר בדקירה אחת בסכין, שלאחריה הנאשם חדל ממעשיו ואף קרא לעזרה והיה מעוניין במתן סיוע למתלונן. העבירה בוצעה מתוך מצוקה של הנאשם, על רקע הנסיון לפנותו לקבלת טיפול, כתגובה ספונטנית וללא תכנון מוקדם. הדקירה פגעה במתלונן בפלג גופו העליון, גרמה לפצע עמוק ועלולה היתה לגרום לנזקים לכלי דם ראשיים, כך שפוטנציאל הנזק היה גבוה מאד. אולם הפגיעה בפועל היתה חמורה פחות, אם כי אף היא משמעותית. בנוסף, הפגיעה היתה חמורה במיוחד עבור המתלונן הספציפי, בשל עיסוקו בספורט ובפיתוח הגוף, וגרמה לו להגבלת העיסוק בתחומים אלו, לפגיעה בדימוי הגוף ובדימוי העצמי, ועוד כמפורט לעיל. בסיכום כל האמור נראה כי מידת הפגיעה בערכים המוגנים במקרה זה היא בינונית. לנוכח כל האמור נקבע מתחם ענישה של מאסר בפועל לתקופה של 4-8 שנים, ועונשים נלווים כולל פיצוי משמעותי למתלונן.

העונש הראוי לנאשם

19. הנאשם יליד 1999, ללא עבר פלילי. במהלך הדיון נזכר קיומם של מספר תיקים תלויים ועומדים נגדו, אולם נמסרו לגביהם פרטים כלליים בלבד, ללא התייחסות לפן הראייתי, ולפיכך אין לייחס להם משקל משמעותי בשלב זה. הנאשם הודה, קיבל אחריות והביע חרטה על מעשיו.

אין ספק שהנאשם סובל מבעיות קשות בתחום הנפשי. הוא עבר מסכת חיים קשה, שכללה התעללות פיזית, נפשית ומינית, כפי שתואר במידות פירוט שונות בעדות אחותו של הנאשם, בעדות האם, בתסקיר שירות המבחן ובמסמכים הרפואיים. הנאשם ניהל אורח חיים שולי. לרוע מזלו לא היו בחייו דמויות שיכלו לספק לו את הסיוע והתמיכה הנדרשים, ולהבטיח לו מסגרת יציבה ותמיכה מקצועית. מזה שנים, ועד מעצרו, התגורר הנאשם בבית אמו. האם התייצבה בבית המשפט ברוב הדיונים, ואף העידה לזכותו של הנאשם. התרשמנו כי כוונותיה טובות והיא מעוניינת מאד לסייע לנאשם, אך גם היא עצמה סובלת מבעיות שונות, אין בכוחה להיטיב עם הנאשם ואולי אף ההיפך מכך. יש לקוות שמאסרו של הנאשם יגרום לכך שיקבל טיפול ותמיכה שהוא זקוק להם, כמו גם סיוע במיצוי זכויותיו לתקופה שלאחר המאסר. שיפור במצבו של הנאשם ייטיב איתו עצמו, ויביא גם להפחתת מסוכנותו ובכך יתרום גם לכלל החברה.

לנוכח הנסיבות, עונשו של הנאשם יהיה בתחתית מתחם הענישה.

בהתאם להסדר הטיעון, ולנוכח הנזקים האובייקטיביים והסובייקטיביים שנגרמו למתלונן, מצאנו לנכון לפסוק לזכותו פיצוי משמעותי. אנו מקווים כי על אף האירוע הטראומטי והפגיעה הקשה שנגרמה לו, יעלה בידו של המתלונן לחזור לאיתנו, להמשיך באושר את חייו ולהגשים את שאיפותיו.

20. אנו מטילים, איפוא, על הנאשם עונש כמפורט להלן:

א. מאסר בפועל לתקופה של 4 שנים, בניכוי ימי מעצרו.

ב. מאסר על תנאי ל-6 חודשים למשך 3 שנים, על כל עבירת אלימות שהיא פשע.

ג. פיצוי למתלונן בסך 65,000 ₪. מתוכו שולם סכום של 30,000 ₪, והיתרה תשולם ב- 11 תשלומים שווים ורצופים מיום 1.12.24.

בסיום, נחזור ונזכיר כאן את המלצת שירות המבחן לשלב את הנאשם בהליך טיפולי בשב"ס בתקופת מאסרו. זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום.

ניתן היום, יב' בחשוון תשפ"ה, 13 בנובמבר 2024, במעמד הצדדים.